

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра слов'янської філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. завідувача кафедри

В.Я.Звиняцьковський

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НДПП 2.6. Сучасна російська мова

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальності 035 Філологія,

(код і назва спеціальності)

спеціалізація 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно)

(назва спеціалізації)

спеціалізація 035.03«Філологія (Переклад (українська, російська, польська))»

спеціальності 014.Середня освіта.

спеціалізація 014.02 Середня освіта. Мова і література (російська)

факультет грецької філології та перекладу

(назва факультету)

2020-2021рік

Робоча програма

Сучасна російська мова

(назва навчальної дисципліни)

для студентів ОПП (назва/назви) «Філологія (Мова та література (російська))»

«Філологія (Переклад (українська, російська, польська))»

Середня освіта. Мова і література (російська)

факультет грецької філології та перекладу

(назва факультету)

Розробники:

Гусева О.І., к.ф.наук, доцент кафедри слов'янської філології та перекладу

Маслова Г.М., ст. викладач кафедри слов'янської філології та перекладу МДУ

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри слов'янської філології та перекладу

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

: Гусева О.І., 2020 рік

Маслова А.Н. 2020 рік

МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
	Галузь знань 03 Гуманітарні науки (шифр і назва) Напрямок підготовки 035 Філологія (шифр і назва)	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5		Нормативна (за вибором)	
Модулів – 5		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: <u>014.02 Середня освіта. Мова і література (російська) 035.03 Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно)</u>	4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання Термінологічний словник (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 89	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Лекції	
		28 год.	
		Практичні, семінарські	
		32 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
Самостійна робота			
89 год.	год.		
		Індивідуальні завдання: 1 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання - 40 %

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Спираючись на вже відомі студентам поняття граматичних значень, морфологічних

категорій, вони поглиблюють знання про їх функціональному аспекті стосовно до різних частин мови.

Завдання:

Студенти повинні не тільки засвоїти граматичні ознаки частин мови, а й:

- практично визначати частеречную статус будь-якої словоформи з тексту;
 - розрізняти явища частеречной, граматичної омонімії;
 - розрізняти випадки транспозиції;
 - бачити способи і засоби вираження граматичних значень;
 - вміти відбирати мовний матеріал для роботи над конкретною темою.
- У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: мовний факт, пояснювати його сутність і кваліфікованість в різних системах понять, в тому числі і традиційної, функціональний аспект стосовно до різних частин мови

вміти: практично визначати частеречную статус будь-якої словоформи з тексту; розрізняти явища частеречной, граматичної омонімії; розрізняти випадки транспозиції; бачити способи і засоби вираження граматичних значень; вміти відбирати мовний матеріал для роботи над конкретною темою.

2. Міждисциплінарні зв'язки:

Вивченню даного курсу сприяє зв'язок з такими дисциплінами, як «Сучасна російська мова», «Сучасна українська мова», «Загальна теорія перекладу».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Глагол как часть речи.

Тема 1. Глагол как часть речи.

1. Глагол как часть речи. Общая характеристика.
2. Вопрос об объеме глагольной лексемы.
3. Парадигма глагола.
4. Основа глагольного слова.
5. Формообразование глагола. Классы глаголов. Классы и типы спряжения.

Тема 2. Категории глагола.

1. Категория залога. Залог как категория, выражающая отношение действия к субъекту мысли (Карцевский С. И., Буланин Л.). Ее значение, средства выражения. Классификация глаголов русского языка по отношению к залогу

2. Объектность / безобъектность глаголов. Переходность / непереходность глаголов. Возвратность / невозвратность глаголов. Возвратные глаголы и возвратные формы.

3. Трехзальная классификация глаголов в русском языке.

4. Категория вида глагола. Противопоставление глаголов совершенного и несовершенного вида. Классификация глаголов русского языка по виду (соотносительные по виду, несоотносительные по виду). Способы образования видов глагола. Категория вида у глаголов движения.

5. Способы глагольного действия. Общее понятие. Основные группы С Г Д. Связь С Г Д с категорией вида. Приставки глагола и категория.

Тема 3. Категория наклонения глаголов.

1. Категория наклонения глаголов. Общее понятие.
2. Модальность и наклонение.
3. Связь категории наклонения с категорией времени.
4. Противопоставления внутри наклонения (реальное -ирреальное, маркированное -немаркированное).
5. Изъявительное, сослагательное, повелительное наклонение.
6. Явление транспозиции в наклонении.

Тема 4. Субъектность/бессубъектность глаголов.

1. Субъектность/бессубъектность глаголов.
2. Виды субъекта, типы субъектных глаголов.
3. Связь субъектности с категорией лица.
4. Личные формы глагола, их значение, функции.
5. Средства и способы выражения лица глагола.
6. Безличные глаголы. Статус безличных глаголов. Парадигма безличных глаголов. Морфологические категории безличных глаголов. Категория субъектности в безличных глаголах. Семантические и формальные группы безличных глаголов.

Змістовий модуль 2. Причастие, деепричастие и глагольное междометие в системе глагольных форм и служебные части речи

Тема 1. Причастие в системе глагола.

1.1. Причастие в системе глагола, его двойственный характер. Категория залога в причастиях. Категория времени причастий. Адъективация причастий. Образование причастий.

1.2. Деепричастие в системе глагола. Образование деепричастий. Особенности употребления деепричастий.

1.3. Наречие как часть речи. Вопрос о степенях сравнения наречий. Семантические разряды наречий. Образование наречий.

Тема 2. Вопрос о категории состояния в русском языке.

2.1. Модальные слова в русском языке.

2.2. Служебные слова. Общая характеристика. Предлоги, союзы, частицы как служебные слова, их значение, структура, употребление.

2.3. Междометия как особая часть речи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
	л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Глагол как часть речи.												

<p>Тема 1. 1. Глагол как часть речи. Общая характеристика. Парадигма глагола.</p>	6	4			18						
<p>Тема 2. Категории глагола. Категория залога, вида глагола. Способы глагольного действия. Объектность / безобъектность глаголов. Переходность / непереходность глаголов. Возвратность / невозвратность глаголов..</p>	6	8			18						
<p>Тема 3. Категория наклонения глаголов. Модальность и наклонение. Связь категории наклонения с категорией времени. Тема 4. Субъектность/бессубъектность глаголов. Виды субъекта, типы субъектных глаголов. Связь субъектности с категорией лица. Безличные глаголы. Парадигма безличных глаголов. Морфологические категории безличных глаголов. Категория субъектности в безличных глаголах. Семантические и формальные группы безличных глаголов.</p>	6	4			18						
	6	6									

Разом за змістовим модулем 1	46	24	22		1	54						
Змістовий модуль 2. Причастие, деепричастие и глагольное междометие в системе глагольных форм и служебные части речи.												
Тема 1. Причастие в системе глагола. Категория залога в причастиях. Категория времени причастий. Адъективация причастий. Образование причастий. Деепричастие в системе глагола. Образование деепричастий. Наречие как часть речи.		2	4			17						
Тема 2. Вопрос о категории состояния в русском языке. Модальные слова. Служебные слова. Предлоги, союзы, частицы как служебные слова, их значение, структура, употребление. Междометия как особая часть речи.		2	6			28						
Разом за змістовим модулем 2	14	4	10									
<i>Усього годин</i>	60	28	32			35						
Модуль 2												
ІНДЗ	90		-	-	1	89		-	-	-		
Усього годин	150			-								

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Глагол как часть речи. Переходность – непереходность глаголов. Залог глагола.	4
2	Категория вида глагола. Способы глагольного действия	4
3	Категория наклонения глагола	4
4	Категория лица глагола. Безличные глаголы	4
5	Причастие как глагольная форма.	4
6	Деепричастие как глагольная форма.	4
7	Наречие. Вопрос о категории состояния в русском языке	4
8	Служебные слова	4
	Разом	32

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні питання морфології і історія вивчення глагола російської мови.	54
2	Стилістичні та прикладні питання морфології	45
	Разом	89

9. Індивідуальні завдання

1. Укладання термінологічного словника.
2. Робота з першоджерелами.
3. Реферування статей з теорії та прикладних питань СРМ

10. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний (презентації, відеоматеріали), евристичний (пошук

матеріалів в Інтернет, реферування літератури, конспектування), дослідницький (виконання ІНДЗ).

11. Методи контролю

контрольні і тестові роботи, оцінки за підготовку до практичного заняття, оцінки за роботу з першоджерелами, оцінки за реферати і виконані індивідуальні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
20	20	20	20	10	10	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

13. Методичне забезпечення

Інтерактивний комплекс науково-методичного забезпечення дисципліни.

14. Рекомендована література

Базова

- Белошапкина В. А. Современный русский язык. Учеб. пособие для филол. специальностей ун-тов / В. А. Белошапкина – М.: Высшая школа, 1990.
- Валгина Н. С. Синтаксис современного русского языка. Учебник для вузов / Н. С. Валгина – М.: Высшая школа, 2001.
- Русская грамматика / Под ред. Шведовой Н.Ю. и Лопатина В.В. – М.: Русский язык, 1990.

Допоміжна

- Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова - М.: Советская энциклопедия, 1966.

Інформаційні ресурси

1. Режим доступу: <http://www.classes.ru/grammar/174.Akhmanova/>
2. Режим доступу: <http://www.gramota.ru/book/village/dict.html>.
3. Режим доступу: <http://www.elective.ru/arts/lan06-t0491.phtml>